

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GOŃCIEC CZĘSTOCHOWSKI

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI, POŚWIĘCONY SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

PRENUMERATA I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie katedry, kantory i biura ogłoszeń w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: CZĘSTOCHOWA, II-ga ALEJA Nr. 38. — TELEFON Nr. 50.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od g. 8—10 wiecz. Rękopiśm. nadesł. redakcja nie zwraca.

PRENUMERATA WYKONOSI: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 k. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odosobieniem do domów. Zgranicza, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 40. Zmiana adresu kop. 20. Listów niefrancuzowych lub niedostatecznie opłaconych redakcja nie przyjmuje.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz pierwszy jednostronny lub jego miejsce: Nadstawa k. 50, przed tekstem k. 40, za tekstem 3 kol. i nekrologi po kop. 25, na 4 kol. po kop. 10. Drobne ogłoszenia po kop. 3 za wiersz. Najniższe ogłoszenia kop. 20. Ogłoszenie treści matrymonialnej 50 proc. drożej. Za dołączenia prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy.

Agentury: w Rakowie, Noworadomsku, Myszkowie, Zawierciu, Piotrkowie, Łodzi i Warszawie. Cena pojedynczego egzemplarza kop. 8.

II-ga Aleja № 38.—Telefon № 497.

TEATR URANJA

Dziś program niebywały od wtorku 9 do piątku 12 Grudnia (włącznie)

TAK SIĘ MŚCIŁA MARYJKA

Ważna, dramat w 6 cz., z esencji wojny Niemiec-Franc. z udz. Henry Porten.

TAJEMNICZE PANTALONY

wysoce komedijne

Dziś we wtorek **Benefis W. Kwiatkowskiej.** Na scenie pierwszy raz w Częstochowie i prowincyi

KRÓLEWIĄTKO

Przedliczna komedijka satyra w 2 akt. Xanoff'a gra na z ogrom. powodzeniem w Warz., teatrach. Rząd. Pożądki przedstawień 4, 6, 8 i 10 punktualnie

TEATR KINEMATOGRAF PARYSKI II ALEJA 19. TELEF. 343.

PROGRAM od wtorku 9 do piątku 12 Grudnia 1913 r. (włącznie).

TYGODNIK GAUMONT'A— ostatnie nowości — (z natury.) **GWIZDALSKI JEDZIE DO WÓD** (bardzo komizny)

Po śmierci

wzruszający dramat w 4 częściach z udziałem słynnego artysty Burghard

NA SCENIE: Pod kierunkiem Fr. Stróżewskiego

WYROZUMIAŁY KOMISARZ

Tragiczna kratochwiła w 1 akcie Jerzego Courtellina'a

Anonsi. Nowości w próbach „GOŚCIE” Epilog dramatyczny Przybyszewskiego

TEATR „ODEON” KRZEMIŃSKIEGO II Aleja № 43. Najstarszy w Królestwie Telefon 4—77.

Program od soboty 6 do wtorku 9 Grudnia r. b. (włącznie)

30 LAT ŻYCIA SZULERA

Znakomity dramat w 3 obzrywach części i w 24 oddziel. obrazach, podług znanej i granej wszędzie, sztuki scenicznej.

ZOA MA NIESZCZĘSLIWA RĘKĘ (komizny)

NA SCENIE: Występy nowego Towarzystwa pod kierunk. **W. GŁOGERA** na każdym przedstawieniu **Pobłaźliwy komisarz** Wesola komedja J. Courtellina i J. Lewy, z franc.

Uwaga: na zasadzie pozwolenia p. Gubernatora, aktówki w Odeonie grane są na każdym przedstawieniu.

Hurtowo-Detałozny Skład Wyrobów Fabrycznych

R. PRUSZKOWSKIEGO

w Częstochowie Aleja II róg Teatralnej

Poleca wiewiórki czyszczone w dymie wyborowe, tony, tona cygar, papierosy tylko z chrześcijańskich fabryk tytoniu od kop. 72 do rb. 12 za tona. Wyborowe od rb. 6 do rb. 6 za 100 sztuk. p. p. **Restauratorom i właścicielom sklepów spożywczych** Poleca różne gatunki wyrobów fabrycznych do hurtowej sprzedaży. Wszystkie gatunki żądane w najlepszym rynku są stale na składzie. Najlepsza machorka № 30 z rybką Najlepsze zapalki jedynej krajowej fabryki w Częstochowie.

Lekarz Dentysta chrześcijanin **Stefan Barylski** II Aleja № 43 tel. 611. Przyjmuję od 10-1 i 4 g-8 p. p.

Kaucojony i biura nauczycielskie Stanisławy Ligęzówny, Teatralna 26. Rekomenduje nauczycielki, froebianki, ochronitarki, bony. Biuro otwarte od 9 rano do 6 p. p.

A. DĘBICKI Geometra przysięgły Teatralna 23 m. 14, parter Tel. 602. Wykonuje wszelkie roboty mierznicze.

D-r. Z. BEM Przyjmuje chorych jak dawniej od 8—9 rano i od 3—5 po południu. Choroby wewnętrzne weneryczne i dzieci III-a Aleja № 53, tel. 579.

Nowości! praktyczne dla wszystkich! Cennik ilustrowany wysyłam darmo. W. Jeżewski — Warszawa ul. Żórawia Nr. 41. 109 **Spirytus** skażony denaturowany mocy 92% Poleca Skład Wódek i Win **K. KRAKOWIECKIEGO** II Aleja 24, telefon 2-53.

Gabinety Lecznico-Dentystyczne **R. Filipowicza** II-ga Aleja N-r. 24, telefon 482. Przyjęcia: D. FILIPOWICZ od 10-1 i od 3-6 p.p. asyst. Lek.-Dent. 9-1 i od 3-7 po połud.

Lecznica zębów i jamy ustnej **M. Puchalskiego** Aleja III Nr. 57 tel. 610. Przyjęcia: od 9-1 i od 3-7. Leczenie, blombowanie. Zęby złuczne. Ceny niskie.

SAMOCHOBY Sprzedaż Samochodów nowych i używanych różnych fabryk jak również wynajm na jazdy po mieście i w granicach. Garaż Teatr. 58/59 tel. 345

Przy kolacji. — Mnie się zdaje, moi drodzy, że ten koniak Szustowa musi zawierać w sobie elektryczność. — Dla czego? — Bo nadzwyczaj szybko znika w gardle i wytworza w organizmie dodatnie prądy. — Hal moi drodzy — rzeki drugi biesiadnik—jestem pewny, że on ma w sobie i parę. — Co ci do głowy przyszło? — Sprobujcie otworzyć butelkę, a zobaczycie, że się z niej koniak zaraz ulotni. A ja wam powiem moi drodzy—rzeki trzeci biesiadnik — że on jest prawdziwym telegrafem bez drutu. — Dlaczego? Bo przy butelce koniaku Szustowa najłatwiej się ludziom porozumieć ze sobą.

Do młodzieży męskiej. „Szanał każde dziewczę, jak własną siostrę i nie czyni mu nic z tego, bo tylko niegodziwiec postępuje podle wobec niewinnego dziewczęcia.” X. I. B. Piękną i szlachetną była instytucja rycerstwa średniowiecznego—**pasowaniem rycerzy**. Kto bowiem otrzymał „pasowanie” ten uroczysto przyrzekał bronić słabszego, szanować kobiety i stawać w obronie jej czci. Lecz dzisiejsza młodzież jakże się różni od tych rycerzy? To też, przysłuchując się rozmowom naszej młodzieży, prawie się wierzyć własnemu uszom nie chce, że treścią tej rozmowy są brudne żarty, cyniczne piosenki na tle erotyzmem, poniżające godność naszych dziewcząt. A serce się ścisła od bólu, gdy się widzi młodzieńców, oddających się rozpucie, i urągających ostatnim strzepom honoru i czci upadłej dziewczęcy i w dodatku przechwalających się przed kolegami z cynicznego czynu, niebacząc, że ofiary ich wyuzdanego bohaterstwa marnie skończy mu-

szą wśród gorzkich łez, wyrzutów sumienia i żalu po niewczasie... Starożytna Grecja przekazała nam podanie o pewnym uwodzicielu, nazwiskiem Egist, który pozabawił córkę małżonkę króla Agamemnona, za co pomścił się syn zbezczeszczonej, który po długim tułactwie wrócił do matki i swego nielegalnego ojca Egista pchnięciem sztyletu pozabawił życia. Pomyślcie więc, wy lekkomyślni młodzieńcy, czyścieście uczynili temu niegodziwcowi, któryby dla chwilowej rozkoszy zmysłowej chciał wyrządzić krzywdę waszej siostrze lub matce? Nie wątpię, żebyście na to nie pozwolili i ukarali zuchwalca, jeżeli nie chcecie być nikczemnymi i wyrodnymi braćmi i synami. Dziewczęta wobec bezcelnego namiętności są nieraz bezbronnymi, i nie podejrzewając zdrady i podstępny, ufają one zbyt często i wierzą uludnym słowom uwodziciela, który je później rzuca i szuka nowych ofiar swej haniebnej bezcelności. A więc młodzieży polska bądź zawsze, jak owi rycerze średniowieczni wobec każdej dziewczyny. Niech pa-

Pierwszorzędny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko Kamieniarski -Sztukatorski WYKONYWA Rzeźby pomnikowe i budy budowane i kościelne. CENY PRZYSTĘPNE

Częstochowa Aleja 3-cia dom własny Egzystuje od roku 1887. Telefo 2 60. Fabryka posadzki cementowej na chodniki stopni mozaikowych oraz wszelkich wyrobów z cementu.

KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI

mięć na wasze ukochane matki i siostry kieruje wami, abyście względem dziewcząt zachowywali się skromnie i rycersko, aby w nikozemny sposób nie być przyczyną ich upadku. Niech czystość obyczajów będzie waszą dewizą życia, a silna wiara pradziadów waszych u Wszchemocnego Boga, niech wam będzie tarczą przeciwko złym pokusom. Unikajcie lubieżnych rozmów, nie bierzcie do rąk pornograficznych fotografii i malowideł; nie czytajcie cynicznych i bezwstydných książek, bo to wszystko pobudza was do zmysłowości i zatrąwa waszą młodocianą duszę! Pamiętajcie, że rycerskością względem płci pięknej jest ozdoba i chluba każdego Polaka!

F. Borysławski.

Zawiercie, 1—12—13 r.

Prośba monarchistów.

Prawosławny arcybiskup wileński przedstawił synodowi, jak pisze „Dzień”, prośbę monarchistów wileńskich w sprawie otwarcia w Wilnie, zamiast projektowanego uniwersytetu, czwartej prawosławnej akademii duchownej dla przygotowywania duchownych do walki z katolicyzmem i polonizacją Litwy. Synod przyjął prośbę przychylnie, nie chcąc jednak przesądzać sprawy, postanowił powierzyć opracowanie odpowiedniego projektu komitetowi naukowemu, a następnie złożyć go Radzie ministrów celem wniesienia do ciał ustawodawczych.

Z Lozanny.

(Koresp. własna „Gońca Częstoch.”)

Staraniem Stowarz. Pols. Mł. Post. Niep. „Filarecja” w Lozannie odbył się dnia 29 listopada o godz. 8 i pół wiecz. w sali hotelu polskiego „Liliana (własność p. Wolfa) obchód rocznicy listopadowej.

Na przewodniczącego wybrano pułkownika Zygmunta Miłkowskiego znanego pod pseudonimem „T. Jeda”, który wypowiedział słowo wstępne przyjęte licznymi oklaskami.

Następnie p. Tadeusz Zilberman wygłosił odczyt o „Tajnych związkach wojskowych” i o „Sprawie majora Walerjana Lukasińskiego.” — Po dziesięciominutowej przerwie p. Wolfova odegrała z uczuciem a) Polonez Cis—mol, b) Scherzo B—dur, c) Etude 18 op. 25 Szopena. Czwartym numerem programu wypełniła p. Hilderbrand, zadeklamowawszy jak na panienkę 18-letnią bardzo dobrze „Do młodych” Asnyka i „A jak poszedł król na wojnę” M. Konopnickiej. Następnie

Teatr „URANJA” We Wtorek 9 b. m.

WIKTORJA KWIATKOWSKA zaprasza na swój benefis

PROGRAM:

Tak się mściła Maryjka

Niebywały dramat w 6 cz. z czasów wojny Niem.—Franc. z udz. slyn. Jenny Porten.

Na scenie „KRÓLEWIATKO”

Prześliczna komedia w 2 aktach grana przeszło 100 razy w Warszawie. Teatr. Rozd. w 100. Początki przedstawień o g. 4, 6, 8 i 10 punktualnie.

p. Stanisław Kościński wypowiedział fragment z „Nocy listopadowej” Wyspiańskiego.

Za zakończenie p. Zofia Boczkowska odśpiewała bardzo ładnym głosem przy akompaniamencie p. Marji Bukowskiej a) „Kalinę” Komorowskiego, słowa Lenartowicza, b) „Smutną jest dusza” Karłowicza, słowa Tetmajera, c) „Zasmucionej” Karłowicza, słowa Glińskiego.

Młoda śpiewaczkę—amatorkę przyjęto żywymi oklaskami na co w zupełności zasłużyła swym czysto i pięknie brzmiącym głosem.

W obchodzie tym uczestniczyło około sto kilkadziesiąt osób. Dochód z obchodu przeznaczono na Stowarz. Pols. Mł. Niep. Post. „Filarecja”.

T. Wiewiórowski.

Lozanna (Szwajcarja) 29 list. 13 r.

Posel do Dumy złodziejem.

Sąd okręgowy w Czerkasach gubernijskiej sądził sprawę posta do 2 Dumy, prawicowca Malarenki, oskarżonego o kradzież cukru z wagonu na stacji Bobrynskaja. Przy rewizji, dokonanej w mieszkaniu Malarenki, znaleziono 6 pudów cukru. Oskarżonemu za dokonanie kradzieży z wagonu w drodze, groziły rotę aresztancie. Sąd przysięgłych uznał go, jak pisze „Riecz”, winnym zwykłej kradzieży tylko, a sąd okręgowy skazał go na 3 miesiące więzienia.

Sprawa Ronikiera.

Sensacyjne zeznanie złożył świadek dentysta Krauzé. P. K. ma gabinet dentystyczny na Marszałkowskiej naprzeciwko pokoju z balkonem, w którym zamordowany został Stasio. We wtorek i środę przed zabójstwem (zabójstwo było w czwartek) świadek widział na balkonie w tym właśnie pokoju jakiegoś 20-letniego bruneta, który siedział po kilka godzin w oknie obserwując przechodniów. Człowiek ów ubrany był w płócienne palto podróżne. Prócz p. K. zwrócił na niego uwagę i pacjentki świadka, którym pan ów posyłał całusy. Świadek konfrontowano w 3 tygodnie po

zbrodni na Pawiaku z Ronikiem i wówczas z całą stanowczością świadek stwierdził, że to nie Ronikier był owym brunetem w palcie płóciennym. Obecnie świadek utrzymuje to samo.

Na ządanie adv. Aronsona Izba Sądowna przedstawia obronie Ronikiera książkę Zawadzkiego, w której zapisywano gości. Po szczegółowych oględzinach książki obrona Ronikiera prosi Izbę o zwrócenie uwagi na tę okoliczność, że w książce tej zameldowany jest pod datą „28” (przed-dzień zbrodni) niejaki Kozłowski, obywatel ziemski, który według książki zajmował pokój nr. 2, w którym zabito St. Ch.

Zawadzki wyjaśnia, że p. K. był gościem przygodnym, który wziął pokój na kilka godzin. Opuszczył mieszkanie o godz. 5 po południu.

Dalsze badanie Zawadzkiego przez obrońców Ronikiera ma na celu ustalenie osobistości nauczyciela Sawicza b. lokatora Zawadzkiego, który w dzień zbrodni nocował nie w domu, lecz w pokojach umebowanych na Marszałkowskiej nr. 131. Zawadzki wyjaśnia, że Sawicz mieszkał u niego kilka miesięcy wykładając lekcje w jednej ze szkół prywatnych.

Dalej zbadani zostali dziennikarze pp. Ehrenberg i Magnuski, którzy zeznali szczegółowo, dotyczące osoby lokatora Zawadzkiego „profesora Sawicza”. Sawicz, natógowy pijak, został wyrzucony ze szkoły za łapówki i zdrzierstwo, obecnie zebrał w Petersburgu. Jeden z uczniów Sawicza mieszkał czas jakiś w pokojach Zawadzkiego.

Pozostaje do zbadania jeszcze 30 świadków, 9 ekspertów i odczytanie zeznań świadków nieobecnych, następnie mowy: prokuratora i 8 obrońców. Wobec tego należy wątpić, czy sprawa skończy się przed Nowym Rokiem.

TELEGRAMY.

Zniknięcie milionera.

Paryż 8. Miliarder angielski Wadsworth Rogers, mieszkający od lat kilku w Paryżu znikł od kilku dni bez wieści.

Policja przypuszcza, że popełnił samobójstwo dla nieuleczalnej choroby gdy tymczasem krewni twierdzą, że padł ofiarą zbrodni.

10 milionów

za zerwanie zaręczyn.

Nowy Jork 8. W St. Louis rozegra się niebawem ciekawy proces. Baronówna Urszula Kalinowska z Wiesbaden zaskarżyła milionera Hurneya o wypłacenie jej wynagrodzenia szkody w wysokości 10 milionów dolarów zazerwanie zaręczyn.

Generał niemiecki komendantem tureckim.

Konstantynopol 8. Sultan podpisał wezwanie ukaz mianujący generała niemieckiego Limana von Sanders szefem komisji wojskowej i komendantem pierwszego korpusu zalogującego w Konstantynopolu.

Garnizon w Sawernie.

Sawerna 8. Bawiący tu w celach śledztwa generał Kuhn objął tymczasem komendę. Odebrano ją więc Reuterowi.

Berlin 8.

Garnizon sawernski ma być zupełnie przeniesiony do Hagenau.

Defraudacja miliona marek.

Helsingfors 6. W banku Ny-Kallezi zdefraudowano przeszło milion marek fińskich.

KRONIKA.

Nasz „Numer Gwiazdowy”.

Od początku istnienia naszego pisma szeroka publiczność Częstochoy przyzwyczaiła się do tego, że w jedną z ostatnich niedzieli przedświątecznych ukazują się bogato ilustrowane o zwiększonej objętości „Numer Gwiazdowy” — Gońca Częstochoy „Gwiazdowy”. Powtarza się to corocznie, corocznie więc i liczni prenumeratorzy nasi i czytelnicy zwykli w tym czasie uciekać się do tego numeru „Gońca”, jako do przewodnika ich zakupów przedświątecznych, szukając w jego ogłoszeniach firm godnych polecenia.

Uważając sobie i w tym roku za obowiązującą wydanie takiego numeru, zawierającego szereg ogłoszeń najważniejszych firm handlowych i przemysłowych Częstochoy, Radomska, Zawiercia i okolicy, upraszamy zainteresowanych, że numer ten wyjdzie w niedzielę 14 grudnia 1913 r. rano.

Ogłoszenia do działu informacyjno-handlowego w tym numerze przyjmują: Administracja naszego pisma i osoby upoważnione **jeszcze do zwartku 11 grudnia.**

52) STEFAN GORNA.

SZTUKA ZDOBYCIA MAJĄTKU.

(Ciąg dalszy).

Jedni są zamknięci w swych laboratorjach, inni w warsztatach i fabrykach oraz kantorach przemysłowych od rana do wieczora. Czarni od dymu i kurzu, wśród wiecznego zgrzytu przeróżnych maszyn, wyrabiają ci pracownicy biegle wszystkie przedmioty wymyślone przez rozum człowieka; począwszy od szpilek, a skończywszy na olbrzymich płytach pancernych.

Inni znowu żyją żyją we wnętrznościach ziemi. Na spodzie kopalń głębokich wydzierają ziemi jej ukryte skarby i oddają je na usługi i pożytek całej ludzkości. Pozbawieni podczas długich godzin swej pracy wzdruki niebios i pięknej przyrody, zasługują oni w całej pełni na współczuciu nasze i podziw dla nich. Obowiązkiem każdego szlachetnego człowieka powinno być uczynienie ich losy jak najbardziej znośnym.

Trzecia klasa ludzi, dochodząca do pięciu milionów jednostek, obejmuje zawody wolne i umysłowe. Doktorzy, adwokaci, sędziowie, urzędnicy, literaci, dziennikarze zarabiają tu na

swe życie pracą swego ukształconego mózgu. Pod jednym względem jest Ameryka szczęśliwa. Oto nie zna ona prawie wcale tego szlachetnego zawodu, którego celem jest zabijanie bliźnich z bronią w ręku. Posiadamy także kilka milionów służby, w której oczywiście główną część stanowią kobiety.

Czwarta klasa ludzi obejmuje tych którzy są zajęci w handlu i ruchu transportowym na kolejach, rzekach, kanałach i morzu. Ta klasa liczy około trzech milionów ludzi, z czego znowu trzecią część stanowią kobiety.

W Ameryce niema zatem miejsca dla takich, którzy „ani orzą, ani sieją”. Jeżeli znajdzie się wyjątkowo jaki trutek, który nie zajmuje się niczem pożytecznym, to wszyscy patrzą na niego tak, jak ten wieśniak, który w Nowym Yorku na ulicy Broadway zobaczył eleganta po raz pierwszy w życiu.

„Jakie to ciekawe zwierzęta człowiek spotyka właśnie wówczas, gdy wyjdzie z domu bez strzelby”, powiedział wówczas tnn począwszy rolnik, bowiem w jego amerykańskiej duszy były tylko dwa sposoby dla postępowania z panicem bezczynnym. Albo go zabić, jako pasorczyka, albo się z niego przynajmniej uśmiać, jak z blazna.

Jeden z europejskich elegantów, który zaszczytnie raczył Amerykę swojemi odwiedzinami, oznajmił mło-

dej i pięknej Amerykance, iż klasy arystokratyczne w Europie spędzają swój czas na wizytach.

— Cóż to są te wizyty? — pyta Amerykanka.

— Chodzi się od jednego domu do drugiego i to jest bardzo zabawne.

— A cóż się tam robi?

— Nic się nie robi, tylko się rozmawia.

— Ach, to my także mamy w Ameryce takich ludzi. Mianowicie włóczęgów! — zauważyła Amerykanka.

Z dzieła: The Empire of Business

(Państwo interesu).

Trójnogi stołek.

Trzy czynniki występują wspólnie w każdym przedsiębiorstwie przemysłowym. Pierwszy — to jest kapitał, który należy mieć przedewszystkim, gdyż bez niego nie można rozpocząć niczego. On jest rzeczą początkowo konieczną, ale nie najważniejszą.

Gdy już budowa interesu rozpoczęta została, wówczas występuje drugi czynnik. Jest nim zdolność prowadzenia przedsiębiorstwa. Chociażby nawet kapitał dostarczył wszelkich środków wytwórczych, to jeżeli się z nim nie złączy zdolność do interesu, wtedy wszystko może się rozpaść i dojść do ruiny.

Trzecim czynnikiem jest praca. Kapitał i zdolności bez pracy, nie potrafiłyby zdziałać niczego. Kola mogą się tylko wtedy obracać, gdy ręka pracy w ruch je puści.

Tak więc kapitał, zdolności i praca są niejako nogami stołka o trzech nogach. Stołek stać będzie tylko wtedy, gdy wszystkie te nogi są zdrowe i mocne. Jeżeli jedna tylko osłabnie lub dozna złamania, to stołek się przewraca i jest tak długo bez użytku, dopóki mu nie przywrócicie trzeciej nogi.

Kapitalista, który sądzi, iż wystarczy tylko jedna noga, to jest pieniądze, myli się bardzo. Poparcie dwóch innych jest niezbędne.

Również i człowiek, który sądzi, iż zdolności są najważniejsze, znajduje się w błędzie. Niczego bowiem nie dokąże same zdolności, bez poparcia ze strony kapitału i pracy.

Również i praca mniemająca, iż ona sama wystarczy, jako najważniejszy czynnik, nie osiągnie rezultatów doniosłych. Omyłki stąd wynikające byłyby nieraz bardzo smutne.

Wszystkie trzy czynniki zatem, są równie warte, jako części wielkiej całości. W połączeniu wytwarzają cuda, lecz oddzielnie działając, są mało znaczące.

(d. c. n.)

Z poświęcenia kościoła ewangelickiego.

Wczoraj o g. 10 rano rozpoczęła się ceremonia otwarcia i poświęcenia kościoła ewangelickiego, przy ulicy Centralnej.

Uroczystego otwarcia dokonał doręczonym sobie kluczem, umyślnie na ten dzień z Warszawy przybyły superintendent generalny Bursche, który też po odpiewaniu pieśni na tie organu wygłosił długą przemowę owiatelną w języku polskim, w której akcentował odwieczną jedynomyślność narodową ewangelików polskich z polakami — katolikami — tak w dobrej jak i w złej ich doli; zaznaczył także samo ich stanowisko w Częstochowie, jako ognisko czci religijnej, ku któremu dąży miliony ludu; zwywał do braterskiej miłości i pracy, a więc do spełnienia godnie ludzkich obowiązków ku chwale Boga. Następnie zabrał głos również od ołtarza i również po polsku asystujący superintendentowi, tutejszy pastor Wójak, który skreślił dzieje powstania dziś poświęcanej świątyni, wreszcie przemówił krótko po niemiecku drugi z asystujących pastorów, — poczem superintendent dokonał właściwej ceremonii poświęcenia świątyni. Aktem tym towarzyszyły śpiewy chóru kościelnego ewangelickiego, który dyrigował dyr. F. Witeszcak, oraz orkiestra kościelna dęta z Łodzi, które też czynne były podczas odprawionej następnie liturgii. Przy całej ceremonii asystowało 21 pastorów z całego Królestwa.

Nabożeństwo skończyło się po g. 2 pp. poczem o g. 8 członkowie zboru częstochowskiego zebrałi się w salo- nach „Lutni“ gdzie zasiadli w wielkiej sali do wspólnej uczy, której przygotowanie powierzono p. W. Strzyżewskiemu właścicielowi baru „Expresse“ w hotelu Wiktorja.

Z kiermaszu Tow. Dobroczynności.

W ubiegłe dwa dni świąteczne Tow. Dobroczynności dla chrześcian, zwyżajem dorocznym, urządziło kiermasz przedświąteczny, tym razem we własnej siedzibie, przy ul. Staszycza. W wielkiej sali na drugim piętrze ustawiono szereg estetycznych kiosków, z których przedewszystkiem na wyróżnienie zasługują:

1) Kiosk Sekcji Kolonji letnich przy Tow. Dobroczynności, wyobrażający chałą wiejską, pełną pięknie ubranych lalek (praca pań—Jabłońskiej, Rejmanowej, Charlampowiczowej, Pączkowskiej, Ebertowej i Zaleskiej z Pierzchna), dżabanuszków, gwiazdek i t. p. cacek na choinkę (praca pań J. i M. Bugajskiej) oraz wielu innych zabawek. W kiosku tym zasiadały panie: M. i J. Bugajska, Charlampowicza, Zabkowska, M. Federowiczowa, H. Niemierkowska, Jabłońska, Wł. Kalicka oraz pp. Gładych i Gutkowski.

2) Dział nowości, praca wychowanicz szkoły freblowskiej p. Ligzdywony oraz pań J. Bugajskiej, Kindermanówny i kierowniczkę szkoły, w postaci fantastycznego koszyka, jasełek, wstążek—wycinanek, latarń choinkowych: „A B C“ i „Kropka—przecinek—wykrzyknik“—i innych.

3) Kwiaty i owoce w pięknie przybrany kiosku—gdzie zasiadały p.p. Władysława Rudlicka, Henrykowa Bogusławska i Klara Kwaśniewska i

4) Kiosk z perfumerja, skromnie, ale estetycznie przybrany zielenią i złotą materja w którym zasiadały pp. Skalmierska z córką, J. i M. Bugajskie.

Dalej w kioskach—z galanterja—zasiadały pp. M. Ostrzycka, M. Zawadzka; z książkami — pp. Wiesiołowska, Dąbrowska, M. Bożęcka, Teod. i Hal. Goszczyńskie, H. Snawadzka; z wyrobami dziatwy ze schronienia Tow. opieki nad bezdomnymi dziećmi—p.p. Nieprzecka, Pietrasiewiczowa, J. Głazkówna, Januszewski i Nieprzecki; w bufecie—pp. Rayska i Gembarzewska; w cukierni—pp. Rejmanowa i Jabłońska; z piernikami — pp. Bogucka, L. Bieganska i von Hagenowa.

W. Jednej z sal na pierwszym piętrze umieszczono loterję przy której zasiadali pp. St. i Wł. Szaniawscy, Fruziński i Kowalik.

Celem uroczajenia czasu zwiedzającym kiermasz, ruchliwy komitet Tow. urządził szereg niespodzianek— a więc strzelnicę, rzucanie krążkiem do ustawionych na stole przedmiotów, popisy taneczne dziatwy z ochronki Tow. nr. 2. Co jest zasługą kierowniczkę ochrony p. Sawickiej. Osm par w krakowskich kostiumach odtańczyło bardzo poprawnie krakowia- ka oraz kujawiaka z przyspiewkami, poczem wychowanka ochronki, Rogowska, solo odpiewała kilka piosenek. Nadto dziatwa odegrała obrazek sceniczny p. t. „Chór aniołów“.

Na estradzie ukazał się też chór rzem. Tow. śpiewaczego „im. Moniuszki“ pod dyr. p. Milka oraz pp. W. Kosiński (deklamacja), Radgowski (monolog), Makosza (śpiew) i zespół mandolinistów z fabryki „Częstochowianka“ pod dyr. p. Busla. Pożatem przygrywała orkiestra p. Rezlera.

Nie szczęściło się jednak Tow. Dobroczynności, bowiem w ciągu ubiegłych dwóch dni zwiedziło kiermasz zaledwie do 500 osób. Na Częstochowie jest to liczba śmiesznie mała. Natomiast dopisywało szczęście kawalerom i to nie byle jakie bo... bo do lalek. A zatem lalki wygrali pp. Kurpios z Rakowa, A. Grochowski, Włosiński, Lewandowski i Trusowówna z Radomska. Wygrał też lalkę nr. 63, lecz po odbiór jej nikt się nie zgłosił. Z cenniejszych przedmiotów wygrali: p. Jabłońska flakon z perfuma ma, wartości 15 rb. i nr. 37 piękne pudełko do rękawiczek. felg.

„Dzieci dla dzieci“ w „Ognisku Robotniczym“.

Ochrona Stow. robotniczego przedstawieniem „Dzieci dla dzieci“, danem w niedzielę 7-go b. m. „Ognisku robotniczym“ (Krakowska 13), żywotność swoją zaznaczyła bardzo dodatnio.

Wszystkie te dzieki zespolone tak umiejętnie, z wyraźną wymową, poruszając się na scenie z całą swobodą i pewnością ruchów są dziećmi braci naszej robotniczej—ludzi, którzy poza ciężką pracą na wyżywienie rodziny, nie mają ani czasu, ani warunków odpowiednich, aby urobić surowy materiał, jakim jest każde dziecko.

Obowiązków tych podjęli się ludzie obcy, więc i najwyższe uznanie należy się kierownikom i wychowawczyom, którzy w pracę swoją dusze własne wkładają mają. Z tych ualeńskich amatorów wyrosną ludzie wprawdzie z większymi potrzebami niż mają ich rodzice—ale i lepiej przygotowani do życia więcej oporni na złe wpływy, bardziej wyrozumiali na spotykane zawody—uświadomieni dokładnie, że praca i spełniony obowiązek musi być treścią uczciwego człowieka.

Przedstawienia tego rodzaju powinny odbywać się jaknajczęściej, — coraz większą ilość dzieci należy ażyć w drużynie artystycznej.

Kto tak wybitnie zaszczeplił pedagogiczne zdolności w pracy swej naturalnie nie ustanie. Spokój własnego sumienia będzie zapłatą, pewnością zaś, że posiew zdrowego ziarna tylko zdrowy plon wyda—stałym bodźcem do pracy.

Zainteresowanie się dziatwą robotniczą powinno być wspólne wszystkim warstwom społeczeństwa. Najbardziej wybredni rodzice niech nie obawiają się zaprowadzić tam swoich dzieci. Cisza i skupienie w zapelnionej sali dają miarę wszechpajnej w nie kultury—nawet głośniejsza swawola nie będa dla gości swoich złym przykładem. A że te ukochane pociechy nasze od czasu do czasu z miękkiego krzeselka przejdą na twardą ławkę, że obok koronkowego stroju znajdzie się tatana sukienka, zmiana taka chwilowa tylko na dobre im wyjdzie. W młodocianych serduszkach obudzona ciekawość znacznie budzi i inne uczucia — zbliżenie pouczy, że każde z nich jest tylko częstką jed-

ś. † p.

ALEKSANDER WIDERA

Obywatel m. Częstochowy.

Opatrzony św. Sakramentami zasnął w Bogu dnia 8 Grudnia 1913 roku przeżywszy lat 75.

Eksportacja zwłok z domu własnego przy ulicy Humbertowskiej Nr. 12 do kościoła św. Rocha, odbędzie się we środę dnia 10 Grudnia o godzinie 10 rano, a następnie po żałobnym nabożeństwie pochowanie zwłok na tymże cmentarzu. Na smutne te obrzędy zapraszają krewnych przyjaciół i znajomych pozostali w smutku.

Zona dzieci i wnuki.

nej wielkiej rodziny i te maluskie ofiary dla tych, którzy po nas przyjdą powolutku postawią mur, w którym będzie siła nasza—a siłą tą zrozumienie wspólnego dobra, wspólnych praw, potrzeb i obowiązków.

Aniela Zwanowa. — Z koncertu W. S. Bouyoucl'i.

W niedzielę 7 b. m. w sali „Lutni“ odbył się koncert utalentowanego pianisty P. Wsiewołod Silvia Bouyoucl'i z udziałem znanej śpiewaczki p. Philly Goossens.

Koncert ten ze względu na wykonawców oraz na program, składający się z utworów poważnych zaliczyć należy do pierwszych w sezonie. Pomimo to na koncert przybyło nieliczne grono, aczkolwiek muzycznej oraz miłującej muzykę dobrą inteligencji, a to ze względu na parę wieciorów, urządzonych w jednym i tym samym dniu naraz oraz na kiermasz dobroczynny.

P. W. S. Bouyoucl'i jest w całym słowa tego znaczeniu pianistą wybitnym, po za doskonałą szkołą (ukończył z odznaczeniem konserwatorium w Moskwie u prof. Pabsta), posiada cechy indywidualności własnej, ujawniające się w oryginalnym interpretowaniu arcydzieł muzycznych, zwłaszcza Liszta, którego nieporównanym jest wykonawcą. Podziwiać należało łatwość pokonywania trudności technicznych w „Parafrazie“ z op. „Rigoletto“ Verdi—Liszta, odegraną przez artystę zamiast fantazji z „Don Juan'a“ Mozarta, oraz w dziełach oryginalnych Liszta, jak: „Cantique d'amour“ a najwięcej w polonizie E—dur, odegranym przez znakomitego pianistę z fantazją iście Lisztowską, oraz z zapalem i siłą wprost tytaniczną. Faktura kompozytorska poloneza tego, (jak przeważnie większość utworów koncertowych Liszta), jest tak dekoracyjnie strojną w różne melismaty, figuracje rytmiczne, różnobarwny koloryt harmoniczny, a pod względem nastroju owiana tak ognistą fantazją węgierską, że naraz ośniewa i zachwyca, to znów porwya siłą ludzki słuch jakby tajemniczym szmerem liści szmerzących pod wpływem coraz silniej dmącego wiatru, co wiernie ilustruje progressywnie modulowany pochod figuracji w trio.

Toccata z fugą J. S. Bacha zagrała była technicznie z odpowiedniemi uwytudnieniami tematów w fudze. — Brawuro, nadzwyczajną siłę i technikę można było podziwiać w fantazji C—dur, F. Schuberta p. t. „Der Wanderer“.

Subtelnym wykonaniem utworów Chopina zaznaczył p. Bouyoucl'i, że jest pianistą uniwersalnym i gdy tego potrzeba—pieści słuch subtelnościami, czego dowiodł wykonaniem nocturnów: Es—dur, Fis—dur i Berceuse. Sympatycznemu artyście zgotowano przyjęcie nader serdeczne i oklaskiwano gorąco, to też dorzucił na bis wyjątek z 6 rapsodji Liszta i preludjum Des—dur Chopina.

Występ p. Philly Goossens wywarł wrażenie jaknajlepsze i sprawił słuchaczom miłą niespodziankę. P. Philly Goossens rozporządza pięknym i dobrze w genewskim konserwatorium wyszkolonym sopranem, mogącym stanowić ozdobę niejednego koncertu.

Odpiewała cały szereg arcydzieł: Griega, Brahmsa, Bouyoucl'i, Bemberga i etc.

Za długotrwałe oklaski odwzięczyła się starofrancuzką piosenką (Bergeretia) z XVIII wieku, należącą do cyklu wdzienych archaicznych perełek pieśnianych.

Akompanjował subtelnie i muzykalnie p. Bouyoucl'i.

Koncert ten powtórzonym będzie w polowie stycznia z programem urozmaiconym.

L. Wawa.

Teatr „Uranja“.

Ruchliwa dyrekcja teatru „Uranja“ zaangażowała pp. Siekierzyńskich artystów inteligentnych z dużą kulturą, mających za sobą kilkunastoletnią praktykę sceniczną, ostatnio prowadzących swój teatr na Litwie, gdzie zarówno prasa jak i publiczność przyniomała ich bardzo życzliwie. Odegrana ostatnio swojska komedia „Marcowy kawaler“ miała cechy prawdziwego aryzmu, nie więc dziwnego, że wszystkie przedstawienia były przepelnione.

Teatr ten dla odróżnienia od innych zakreśla sobie specjalny rodzaj aktówek z repertuaru teatrów: „Nowoczesnego“ i „Miniatur“ nietylko ku uciesze szerszych mas, lecz i dla publiczności pragnącej kulturalnej rozrywki.

Dzisiaj, we wtorek—9 b. m.—na benefit utalentowanej artystki, ulubienicy publiczności p. Wiktorji Kwiatkowskiej odegraną będzie w „Uranji“ lekka komedjo—satyra na zdezonizowanego „królka“, (grana z wielkim powodzeniem na scenie warszawskiej) z p. Siekierzyńskim w roli Króliewiaka (którą zalicza ten artysta do najlepszych w swym bogatym repertuarze) i benefisantki w roli niewinnego dziewczęcia tancerki Lity.

Sympatyczny ten obrazek niewątpliwie ściagnie tłumy—ze względu na benefisantkę jak również i z racji dobrego wykonania.

Za przemykanie koronek.

Mocą wyroku p. iotrka, sądu okręgowego na kadencji wyjazdowej w Częstochowie skazano Surę Feimanową, lat 26, za przemykanie koronek na 382 rb. 52 kop. oraz na wydalenie na rok z pasa pogranicznego.

6 pokoi, wszelkie wygody, do wynajęcia zaraz. Wiadomość w „Gońcu Częstoch.“

Sklep, pokój, suteryna do wynajęcia. Dzielnica najruchliwsza. Dom Udziałowy Zawiercie, Pocztowa 1. 1825 3—1

Do wynajęcia Sprzedam
3—2 i pokój z kuchnią—sklep na dogodnych warunkach i wygodami oraz—sklep z powozką wy-
sklepy i mieszkania Alja-
ja Nr. 60 1912—177—

NA GWIAZDKĘ

Poleca Raj Dziecięcę

Zabawki, ozdoby choinkowe, gry towarzyskie, galanterja, duży wybór podarków, jako to Pathofony, gramofony, ozdoby na biórka, figury, i t. d. Ceny nizkie.

II Aleja № 39. — JAN KNETIG

Biuro Techniczno - Handlowe
B. Wiśniewski i S-ka
 II-ga ALEJA № 32. — TELEFON № 385

Poleca ze składu wyroby Petersburskiej fabryki „**Treugolnik**“,
 ARTYKUŁY TECHNICZNE: Płyty gumowe, Pasy gumowe, WĘŻE GUMOWE i GUMOWANE, Pakunki azbestowe. — Trarmit w arkuszach. — AZBEST W WYROBACH, ARKUSZACH i PROSZKU. — ARTYKUŁY CHIRURGICZNE. Obcaszy, Gąbki, Piłki, Smoczki. — Metkał. — Zabawki.

KRAWIEC
Chrześcijańska pracownia
 Najlepiej i najtaniej wykonywa
PIERWSZORZĘDNY
ZAKŁAD KRAWIECKI
Wincentego MARKSA
 ul. Ogrodowa № 26.
 vis à vis Nowego kościoła św. Rodziny

1-8 WYKŁADY KULINARNE
ZA POMOCĄ SAMODZIELNA.
 Kompletny kurs do samodzielnej nauki „Kuchnia mięsna i postrna“, około 1000 przepisów potraw, napojów, ciast, kompotów, konfitur, deserów, pasztetów i t. p. 300 stronic ozdobnego druku. Cena z przesyłką za zaliczeniem pocztowym rb. 2 k. 60. RĄDY, jak prowadzić wzorowo gospodarstwo domowe, przepisy na oszczędne i pożywne obiady, wraz z dodatkiem, jak należy krajać mięsa, upiększać stoły i ubierać półmiski, około 100 str. z ilustracjami. Cena rb. 1 k. 20. Oba wydawnictwa razem rb. 3 k. 35 (można nadsył. markami). Z zamówieniami należy zwracać się jedynie do J. A. PETERSA, Petersburg, Petersburskaja) stór. Bolszoi prosp. 56

ZEGARMISTRZ
Józef Pazderski
 Poleca swe magazyny
 Warszawa Bracka 9 Telefon 192-60.
FILJA
 Częstochowa II Al. 35, Tel. 436.
 Posiada na składzie duży wybór zegarów, zegarków pierwszorzędnych fabryk. Budników od 1-45. Oraz wyroby jubilerskie jako dział dodatkowy. **Firma egzystuje od 1838 r.**

POKOST C. Ch. Szmidta
 oraz wszelkiego rodzaju — w Rydze
Farby i Gips
 Poleca: skład materiałów aptecznych i farb
Wacława ORŁA
 w Częstochowie, III Aleja 46.

MEBLE GOTOWE
 otomany dębowe, i kryte sofy w różnych fasonach garnitury kryte szesłagi w ceratę, a także przyjmuje opstalunki mebli w różnych fasonach zakładanie firanek portjer krajanie pokrowcy, robota solidna. **Burko** używane orzechowe. Ceny niskie.
 Tapicer **W. BURYAN** II Aleja № 38.

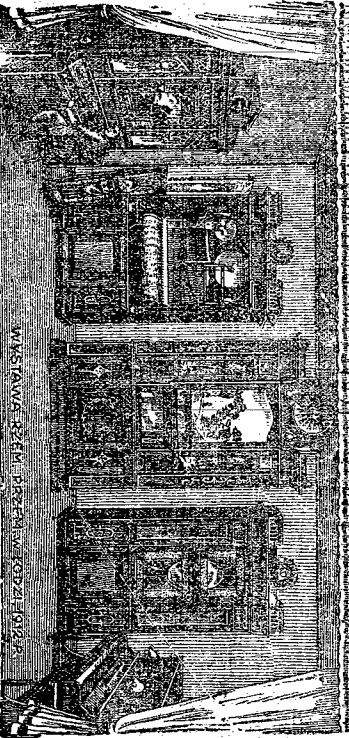
Tania sprzedaż gwiazdkowa resztek wełnianych i bawełnianych
M. Michalska
 w CZĘSTOCHOWIE,
 ul. Cerkiewna № 5, I sze piętro.

Biuro Techniczno-Handlowe
B. Wiśniewski i S-ka
 II-ga Aleja № 32 — Telefon № 385.

Jan SKALMIERSKI
 Biuro Techniczne II Aleja № 20, tel. № 112.

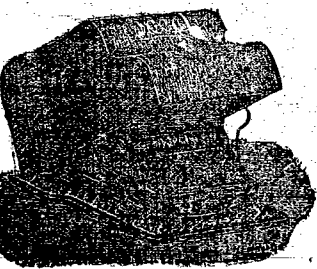
Redaktor i Wydawca F. D. Wilkoszewski

ASTHMA BRONCHITIS, DUSZNOŚCI.
 Uzielenie i Szybkie wyleczenie za pomocą Cigarettek ESPIC
 2 fr. pudełko. We wszystkich wielkich aptekach, i 20. F. H. LITTE. PARIS
 Wymagac podpisu „J. ESPIC“ na każdej cygaretce.

Opiekstionj i Pianna u-
 cieżarowe, sprężynowe i elektry-
 czne
Stale na składzie.

DOM HANDLOWY
W. J. RYLSKI
 ZESTOCHOWA — TELEFON 59
 ALEJA 23

Najlepsze
Maszyny do pisania
„IDEAL”
 240 rubli
 i Erika polska lub rosyjska 130 rub.
 posiadamy na składzie taśmy do maszyn „**Underwood**“, „**Remington**“, „**Ideal**“ i „**Erika**“, kalkę i t. p.

Dajemy na żądanie maszynę na kilka dni tytułem próby
Cenniki wysyłamy bezpłatnie.

E. PUCEK i R. HILL
 Częstochowa II Aleja 23. tel. 605.

Jednocześnie polecamy: Pathefony, płyty pathe, kinematografy „**KOK**“ sprzedaż, i wynajem film.
 Reperacje, przeróbki gramofonów i t. p. — dokładnie i tanio.

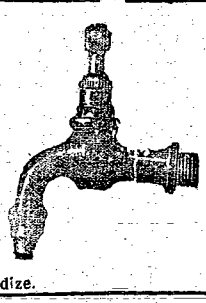
Wylączna sprzedaż wyrobów fabryki W. WAGNER i S-ka w Warszawie
WOZY NOWE, KOLEJNE, saskie, oraz półtoraczne.
KOŁA DO KARET, POWOZÓW, BRYCZEK, PLATFORM, WOZÓW, i wszelkich innych gwarantowanej trwałości. — Okuwanie kół nowych i przeciąganie starych na zimno za pomocą pras hydraulicznych.

Przyjmuje instalacje oświetlenia elektrycznego przenoszenie siły, urządzenia stacji elektrycznych, telefonów, motorów i t. p.
 Poleca wszelkie artykuły techniczne i elektrotechniczne.

Redaktor i Wydawca F. D. Wilkoszewski Kierownik Literacki F. J. Galiński

PIEKARNIA
Marcelego Chmielewskiego
 Egz. od lat dziesięciu w Alei II przeniesioną została do lokalu własnego przy ul. Teatralnej 46 róg Zielonej Tel. 654
Wylączna sprzedaż mego pieczywa w sklepach: Mleczarnia „Skrzydłów“ ul. Teatralna 11, — ul. Dojazd 13, — ul. Krakowska 35, — Siadam Kamienio 21. Hurtowa i detaliczna sprzedaż w sklepie przy piekarni różnych gatunków pieczywa i cukierniczych wyrobów. Polecając się nadal Szanownej Publiczności pozostaje

40 DNI 40
Bezpłatnie!
 Kto się nie nauczy w przeciągu 40 dni płynnie mówić, czytać i pisać po niemiecku, francuzku i łacinie, według naszych samouczków najnowszej metody (wszystkie inne — reklama) temu zwracamy pieniądze. Cena samouczka jednego języka z prez. za pobr. poest. 1 rb, 10 k, 2-ch 1 rb, 90 k, 3-oh 2 rb, 80 k, 4-ch 3 rb, 65 k. Obstatunki wypełnia jedyny skład na całą Rosję: St. Petersburg.
 Peterb. Storon, Bolszoi per.56. **J. K. PETERS.**

Pracownia. Armatur M
Cieczyńskiego.
 ul. Warszawska N-r. 113, Telefon N-r. 277, w Częstochowie.
 Wyrabia Krany Wentyle-Słuzi i przywaki do rezerwuarów i t. d. i takowy towar gotowy po siada na składzie. 0614-5

Poszukuje się fachowca do wprowadzenia butetu od za raz zglaszac oferty z powołaniem się na rekomendacje do zarządu „**Lutni**“ w Rakowie 1806-3

Sklep
 dwa pokoje, przedpokój kuchnia i dwie piwnice w pobliżu 3 fabryk od Nowego Roku do wynajęcia Stradomska il.

Sklep
 pojedynczy lub z mieszkaniami wdatny na piwnicę, masarnię lub jatki do wynajęcia od Szyłoska st. st. 1914 Wiadomość u gospodyni Skolna 27. 1811

Ukończony
 4 klasy posazuje praktyki w handlu lub w innym interesie. Oferty sub. Praktykant przyjm. Goniec Częstob. 1812

Kartofle
 stołowe do sprzedania z dostawą do domów Jasnegórska 38 obok parku S. Szczeciński. 1778

Kartofle
 sprzedaje maj. Jaskierów po cenach hurtowych Wład. na miejscu lub telefon 4-39. 1008

Do wynajęcia od Nowego Roku lokal z wszelkimi nowoczesnymi urządzeniami od frontu w Alejach. Wiadomość w Adm. Gońca. C897

Zaraz
 do wynajęcia lokal zdany na fabryczkę w dobrym punkcie. Wiadomość w Adm. Gońca.

Sklep Polski
 3 Aleja 48. Poleca zawieszane towary Kolonialno-spożywczej konserwy i delikatny produkty wiejskie. 0925

Zakład
 Tapicersko-Dekoracyjny Częstawa Zagórskiego — przyjmuje wszelkie roboty w zakresie tego fachu wchodzące jak również pakowanie mebli i roboty na wyjazd! Adres: Częstochowa ul. Mikolajewska 2, gdzie hotel Angielski.

MEBLE
 kredensy, szafy stoły, krzesła, łózka, toalety, lustra bieliźniarki, biurka, etażerki stołki faustajnie. Poleca: **GLIŃSKI** I-a Aleja 12.

Chrześcijański Fabryczny
 Skład Fartuchów Łódzkich oraz trykotów. Z Gojnowska Dojazd 17 w 7. parter. Nadszedł świeży transport fartuchów i trykotów, ceny ściśle fabryczne. 1731

Sprzedam
 sklep spożywczy, lub urządzenia niego, Rynek Wieluński II. 1819

Do sprzedania plac z ogrodem ul. św. Barbary 19 przy kościele, 1028